

СЪЮЗ НА СЪДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ
Член на Международната асоциация на съдиите (МАС)
Член на Европейската асоциация на съдиите (ЕАС)
Член на Европейски магистрати за демокрация и свободи (МЕДЕЛ)
София 1000, ул. Пиротска 7, ет.5, тел 0879686841
e.mail: office@judgesbg.org

Уважаеми членове на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет,

От февруари 2020 г., когато съдиите Владислава Цариградска и Цвятко Лазаров бяха изслушани пред Вас в публично заседание, всички – съдиите, прокурорите и следователите, гражданите и Вие като кадрови орган на съдиите, в чиито служебни задължения влиза правомощието да вземете адекватните мерки за реална и ефективна защита на независимостта на съда, бяхме известени, че се оказва недопустимо влияние върху наши колеги във връзка с решаването на конкретни възложени им за разглеждане дела.

През юни 2021 г. Фондация „Антикорупционен фонд“ изнесе нови данни за незаконно вмешателство в досъдебни производства чрез прокурори и съдии от специализираните наказателни съдилища и прокуратури.

На 29.06.2021 г. Вие, по предложение на г-жа Марчева, взехте решение да поискате от министъра на вътрешните работи г-н Б. Рашков и от главния прокурор г-н Ив. Гешев информация за това какви действия са били предприети по случаите на оказано въздействие върху съдиите Цариградска и Лазаров. Получени са отговори от Върховната касационна прокуратура и МВР, че е постановен отказ за образуване на досъдебно производство по сигнала на съдия Лазаров, а за случая, оповестен от съдия Цариградска, е посочено, че не е постъпвал сигнал от нея, който да бъде разследван.

След като убийството на Мартин Божанов стана публично известно, се разбра, че по оповестените от съдия Цариградска данни за престъпление на заседанието на Съдийската колегия през февруари 2020 г. – закана с престъпление и предложение за подкуп, е било образувано (със значително закъснение) досъдебно производство през май 2023 година.

Стана известно и това, че по данните на съдия Лазаров за оказан върху него натиск никога не е било образувано досъдебно производство. Била е извършена проверка единствено на твърденията, които са

изхождали от лицата, за които колегата Лазаров е сигнализиран, че му оказват натиск. Въз основа на тази проверка е бил постановен отказ за образуване на досъдебно производство.

Стана известно и това, че по досъдебното производство, образувано за разследване на данните, изнесени от съдия Цариградска, не са привлечени обвиняеми.

След убийството на г-н М. Божанов в медиите бяха разпространени твърдения за списъци, приложени в досъдебни производства или предоставени на депутати, в които фигурират имената на прокурори и съдии, върху които е било упражнявано влияние по дела по мрежите, придобили публична известност с прозвищата „Осемте джуджета“ и „Кръга на Марто Нотариуса“.

На пресконференция по повод убийството на г-н М. Божанов административният ръководител на Софийската градска прокуратура (СГП) г-жа Кирилова е заявила, че СГП „единствена посмя да образува досъдебно производство“ за незаконните действия, за които съобщи съдия Цариградска.

Всички изброени факти, както и тези, които съдия Цариградска изнесе по време на публичното ѝ изслушване пред Съдийската колегия на ВСС, проведено на 13 февруари 2024 г., и последвалите публикации в медиите за предполагаемо участие на други лица, включително съдии и прокурори в организирана престъпна група за оказване на влияние върху правосъдието, налагат внимателната им проверка чрез всички законни средства от самоуправляващата се в обществен интерес и по конституционна уредба съдебна власт.

Убедени сме, че такава проверка има отделен предмет от воденото наказателно производство, тъй като установяването на нарушения на служебните задължения и на професионалната етика, ако има такива, е от съществено значение за ефективното упражняване на специфичните правомощия на кадровия орган на съдиите и този на прокурорите и следователите. Иначе казано, ако има съдии, прокурори и следователи, които превратно упражняват властта си, обслужвайки криминални интереси, независимо от това дали те произтичат от обикновена престъпност или от престъпност, която се ползва с политическа протекция за съпътстващи злоупотреби с нея, съдебната власт е длъжна, за да защити

разделението на властите и върховенството на правото, бързо и убедително да покаже, че е в състояние своевременно да установи дали има противоправно поведение, несъвместимо с упражняването на служебните им задължения на конкретни съдии, прокурори и следователи, да предприеме компетентни действия за дисциплинарната им отговорност или да защити репутацията на неоснователно уязвените в публичното пространство.

В практиката на Висшия съдебен съвет (ВСС) съществуват значими примери за извършване на проверки от специално създадени комисии за пълно установяване на фактите по случаи, които сериозно са засегнали независимостта на правосъдието:

– през 2009 г. комисия на ВСС извърши проверка по сигнали за нередности в администрирането и организацията на Окръжния съд – Благоевград и конкретно за наличие на конфликт на интереси в дейността на председателя на съда;

– през същата година ВСС организира и проведе цялостна проверка на фактите, свързани със замесените съдии, прокурори и следователи в случая, придобил известност с името „Красьо Черния“. В резултат на доклада от проверката ВСС предприе поредица от дисциплинарни производства срещу съдии и прокурори за уронване престижа на съдебната власт;

– през 2015 г. ВСС определи комисия от членове на съвета за проверка на публични изявления на френския посланик за корупционни практики в търговското отделение на Софийския градски съд (СГС), както и на публикации за проведени журналистически разследвания за сериозни нередности в администрирането на съда. Резултатите от проверката, които се основаваха и на доказателства, събрани с активното участие на съдии от СГС, послужиха за образуване на редица дисциплинарни производства срещу съдии, включително по предложения на министъра на правосъдието. Впоследствие председателят на СГС Владимира Янева беше осъдена за извършено именно в това ѝ служебно качество престъпление от общ характер.

Паметта за предходните скандали за влияние и оповестяване на съмнения за конкретно персонализирано брокерство в съдебната власт показва, че в тези случаи (за разлика от scandalите за политическо

вмешателство от типа „ти си го избра“ в избора на административни ръководители на съдилища и прокуратури) съдиите, включително чрез административните си органи, са успявали да постигнат изясняване на истината, която е достъпна без инструментариума на разследващите органи и прокуратурата. Не можем да пропуснем да отбележим, че при разкритието на посредничеството на Красимир Георгиев, публично известен като Красьо Черния, отправна точка на проверката беше отговорното поведение на тогавашния главен прокурор г-н Борис Велчев, който не използва привидни претексти, не злоупотреби с института на следствената тайна и предостави на ВСС информация за проведените телефонни разговори на Красимир Георгиев със съдии и прокурори. Това позволи да бъде установено, че някои от кандидатите за административни ръководители – за председатели на съдилища и ръководители на прокуратури, са имали интензивна телефонна комуникация с г-н Красимир Георгиев непосредствено преди заседанието на ВСС за съответния избор.

Затова, съзнавайки реалната ситуация, смятаме, че ефективното решение в настоящата криза на доверие в независимостта на съдебната власт е създаването на комисия, която да извърши цялостна проверка на разпространените публично данни чрез: разговори с всички лица, съобщени като замесени, както и с прокурорите, които могат да изяснят причините за забавеното с повече от три години образуване на наказателно производство за заплахите срещу съдия Цариградска и продължилото и до днес бездействие за образуване на такова за заплахите срещу съдия Лазаров; запознаване с хода на споменати в медиите дела; събиране на информация от службите на МВР и анализ на цялата събрана информация от всички обективно възможни източници.

За да се гарантира доверието в обективността и компетентността на извършената проверка, осъзнавайки историята на посегателствата върху съдебната власт, включително чрез административните ѝ органи, и съобразявайки персоналия състав на ВСС и историята на неговите действия (не само избора на г-н Иван Гешев за главен прокурор), считаме, че е необходимо в състава на комисията освен членове на Съдийската колегия да бъдат включени и съдии, защото те са същинските органи на съдебната власт, които я осъществяват и които са призвани да защитят независимостта си, когато тя очевидно е под угроза и под заплахата е поставен конституционният модел на държавата.

Прякото включване на съдии в осъществяването или подпомагането на дейността на кадровия орган е традиционно установено както в практиката на съвета, така и на нормативно ниво. Не се изисква да бъдат излагани подробни съображения, защото е достатъчно да се припомни, че ВСС е създаден, за да осигури нормалното функциониране на органите на съдебната власт, т.е. неговата легитимация е възможна дотолкова, доколкото е припозната за полезна (обслужваща легитимна цел в демократично общество) от съдиите, прокурорите и следователите. Затова отбелязваме, че съдийското самоуправление е основен принцип за управление на съдебната власт, и припомняме някои от проявите му форми, изрично предвидени в закона – помощните атестационни комисии на съдиите подпомагат дейността на Съдийската колегия за атестиране на съдиите; етичните комисии в съдилищата извършват проверки и изготвят становища за почтеността на съдиите, които проверки и становища пряко съдействат на Съдийската колегия при осъществяване на кадровата ѝ дейност.

Като отчитаме публично изнесената информация през последните седмици и изявленията на и. ф. главен прокурор, на градския прокурор на София и на народни представители, изразяваме убедеността си, че проверката следва да започне с изясняване на данните, които се съдържат в публичните изказвания на съдиите Цариградска и Лазаров, в разследванията на Антикорупционния фонд и на други журналисти, които имат отношение към несъответно на професионалните и нравствени изисквания поведение на съдии. Едва тогава ще бъде осъществена цялостна и всеобхватна проверка на всички аспекти на съмненията за криминално и/или политическо брокерство по дела, ще бъде разкрита истината и ще бъдат формулирани конкретни решения по всеки установен проблем – с разобличение или със защита от дискредитираща кампания без основание.

София, 19.02.24

Управителен съвет на
Съюза на съдиите в България